

KONGRES DELAVSKIH SVETOV JUGOSLAVIJE JE ZAKLJUČIL DELO

Delavski razred naj še nadalje krepi in razvija delavsko samoupravljanje

Kongres je sprejel resolucijo o delavskem samoupravljanju in resolucijo proti poskusom z atomskim orožjem — V razpravi je govorilo 423 delegatov

Beograd, 28. jun. — Nad 2000 delegatov in gostov je sinoči z viharim ploskanjem pozdravilo izglasovanje resolucij in pozdravno brzojavko kongresa Centralnemu komiteju Zveze komunistov Jugoslavije in tovarišu Titu. Djuro Salaj, ki je predsedoval kongresu, je potem objavil, da je I. kongres delavskih svetov zaključil delo.

Na včerajšnji popoldanski plenarni seji, ki so ji prisostvovali tovariši Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Svetozar Vukmanović, Rodoljub Colaković, Petar Stambolić in drugi naši najvišji državni in politični voditelji, je kongres sprejel dve resoluciji: resolucijo o delavskem samoupravljanju (ki jo objavljamo na drugi in tretji strani) in resolucijo o opustitvi poskusnih atomskih eksplozij.

Predstavniki sindikalnih in delavskih organizacij Belgije, Bolgarije, Ceflona, CSR, Francije, Izraela, Italije, Indonezije, Kitajske, Madžarske, Maroka, Poljske, Romunije, Vietnoma, Vzhodne Nemčije, Anglije, Azijske socialistične konfederacije in Mednarodnega urada za delo so pozdravili kongres v imenu organizacij, ki so jih zastopali. Pozdravne besede tujih gostov so delegati spre-

jeli z glasnim odobravanjem.

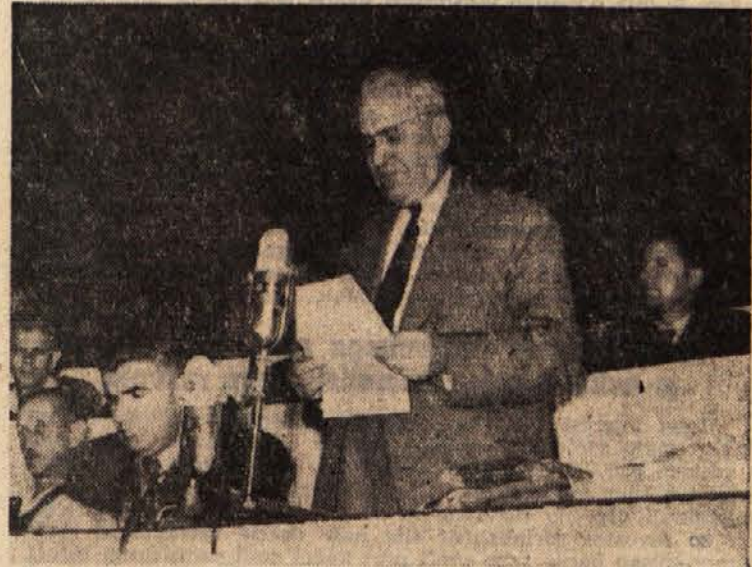
Predstavniki Sovjetske zveze, Indije in Italije so pozdravili kongres na prvi plenarni seji 25. junija.

Na včerajšnji plenarni seji so podali poročila Rato Dugonjić, Hasan Brkić, Slavko Luković, Josip Cazi, Marko Kržišnik in Ašer Deleon kot poročevalci šestih komisij kongresa. V vseh šestih kongresnih komisijah je poslego v razpravo skupno 423 delegatov in predstavnikov sindikalnih organizacij. V komisiji »Ekonomske okviri samoupravljanja v gospodarstvu« je govorilo 67 delegatov, v drugi komisiji — »Odnos delavskih svetov do drugih organov in organizacij« 76 delegatov, v tretji — »Ekonomske poslovanje delavskih svetov« 67, v četrti — »Delovni odnosi v gospodarstvu« 90, v peti — »Organizacija in metoda dela delavskih

svetov« 78, v šesti — »Usposabljanje proizvajalcev za upravljanje podjetij« pa je govorilo 45 delegatov. Razen teh je več deset delegatov izročilo svoje napisane govore ali pa se je zaradi odmerjenega časa odreklo razpravi.

Stenografski zapiski obsegajo nad tisoč strani. Ti zapiski vsebujejo mnogo izkušenj, mnenj in predlogov, kar bo dragoceno gradivo za nadaljnje razvijanje delavskega samoupravljanja.

V treh dneh je prejel kongres 1475 pozdravnih brzojav, ki so mu jih poslali delavski sveti, kolektivi, družbene in politične organizacije s svojih svečanosti. To priča o tem, s kakšnim velikim zanimanjem je naša javnost spremljala delo tega zgodovinskega zasedanja.

Predsednik Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj zaključuje kongres delavskih svetov

Z ZASEDANJA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

Sprejeti zakoni o melioriranih zemljiščih o ljubljanski univerzi in o poklicnih gledališčih

Oba zbora sta počastila spomin pokojne Nine Pokorn — Skupščina nadaljuje z delom danes, ko bo razpravljala o ljubljanskem železniškem vozlišču

Ljubljana, 28. junija. Danes dopoldne sta se sestala na ločeni seji Republiški zbor in Zbor proizvajalcev ter sta obravnavala in sprejela več zakonskih predlogov. Oba zbora sta tako sprejela najprej zakon o ureditvi in izkoriščanju kmetijskih zemljišč na melioriranih območjih, zakon o ustanovitvi sklada LRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti, zakon o univerzi v Ljubljani, in zakon o poklicnih gledališčih. Republiški zbor je sprejel še odlok o izvolitvi oseb, ki nimajo sodniškega izpita, za sodnike okrajnih sodišč.

Republiški zbor je začel delo nekaj po deseti uri. Predsedujoči Jože Rus je sporočil zboru, da je umrla Nina Pokorn, orisal je njen lik borkinje in matere ter javne delavke. Zbor je njen spomin počastil z enominutnim molkom.

Zbor je nato prešel na obravnavanje predloga zakona o ureditvi in izkoriščanju kmetijskih zemljišč na melioriranih območjih. Po poročilih odbora za gospodarstvo in zakonodajnega odbora je v imenu Izvršnega sveta obrazložil predlog zakona Jože Ingolič.

GOSPODARJENJE, KI BO OPRAVIČILO DRUŽBENE INVESTICIJE

Zakonski predlog o ureditvi in izkoriščanju kmetijskih zemljišč na melioriranih območjih je v imenu Izvršnega sveta obrazložil Jože Ingolič. Med drugim je omenil, da imamo v Sloveniji že tako in tako malo kmetijskih površin, pa so še te racionalno neizkoriščene. V Sloveniji je 130 melioracijskih zemljišč, ki obsegajo več kot 160.000 ha. Za gospodarjenje z okrog 50% teh površin skrbijo vodne skupnosti.

Družba vlaga precejšnje sredstva za melioracije. Sedaj so na prvem mestu melioracije Ljubljanskega barja in Pesniške doline, potem pa melioracije v Prekmurju, Apoljski kotlini in na Krškem polju. Smotno izkoriščanje melioriranih zemljišč pa ne ovira toliko razkasanost kot po-

manjkanje predpisov, ki bi določali, kako naj bi ta zemljišča uporabljali. Zato je treba ljudskim odborom omogočiti, da z gospodarstvinimi redi predpišejo gospodarjenje in načrtno izkoriščanje melioriranih zemljišč, za izvajanje teh nalog pa je po potrebi pooblastiti in usposobiti tudi zadrage ali druge gospodarske organizacije.

Z družbenim vlaganjem v melioracijska dela se je povečala prometna vrednost in čisto spreminila struktura zemljišč in njihova rodovitnost. Zato je treba zemljišča urediti tako, da bodo ustrezala za racionalno gospodarjenje, to je opraviti dopolnilna melioracijska dela, zemljišča vzdrževati, izkoriščati pa tako, da bo dosežen namen in družbeno rentabilnost opravljenih melioracij. Zemljišča, ki jih ne bi tako urejevali, vzdrževali in izkoriščali, imamo lahko za neobdelana in jih lastnikom lahko tudi odvzamemo za dobro enega do treh let, kot to določa zakon o obdelovanju neobdelanih zemljišč.

OBLASTNI ORGANI LAHKO DOLOČILO NACIN OBDELAVE, IZBIRO KULTURE ITD.

Osnutek republiškega zakona pooblašča občinske oziroma okrajne ljudske odbore, da lahko na melioriranih površinah ali na delu teh površin uvedejo način gospodarjenja, lastnikom posestnikom in uporabnikom pa predpišejo ne le, kakšna dopolnilna dela imajo opraviti, temveč tudi način obdelave, izbiro kulture, semen in kolobarjenje. Pri tem morajo seveda upoštevati podnebne razmere in druge pogoje, položaj na tržišču itd. Za pro-

učevanje vsega tega naj bi ljudski odbori ustanovili posebne zavode ali strokovne komisije.

Ce lastniki ne bi mogli izvajati predvidenih del in če bi to bilo tudi nesmotno, predvideva zakon možnost, da se organizira skupna izvedba takih del ob pomoči zadrage, vodne skupnosti ali kake druge gospodarske organizacije. Lastniki lahko v okviru zadrage ustanovijo tudi posebno skupnost za ureditev in obdelovanje svojih zemljišč.

V drugi točki dnevnega reda so obravnavali predlog zakona o ustanovitvi sklada LRS za pospeševanje kulturne dejavnosti. Zbor je najprej poslušal poročilo odbora za proračun, odbora za prosveto in kulturo, odbora za organizacijo oblasti in uprave ter poročilo zakonodajnega odbora. Nato je predlog zakona obrazložil v imenu Izvršnega sveta Milko Goršič, nakar je zbor predlog zakona sprejel s predlaganimi spremembami.

O obravnavi zakona o univerzi v Ljubljani na odboru za prosveto in kulturo je najprej poročal Anton Melik, ki je predlagal tudi nekatere spremembe. Poročevalec zakonodajnega odbora pa je predlagal vrsto sprememb zakonskega besedila, ki se niso vsa ujemala z amandmaji zbora za prosveto. Oba zbora sta kasneje vskladila stališči, tako da je odbor za prosveto odstopil od svojih spremenjalnih predlogov.

ZA PLODEN PRETOK IDEJ IN IZKUŠENJ MED NASIMI NAJVIŠJIMI VZGOJNIMI IN ZNANSTVENIMI ZAVODI TER NASO PRAKTIČNO GRADITVIJO

V imenu Izvršnega sveta je zakonski predlog o univerzi v Ljubljani obrazložil tov. Vlado Križevič, ki je najprej poudaril pomembnost zveznega zakona, ki uvaja organe družbenega upravljanja na univerzi in fakultetah in vsebuje vrsto drugih določb, ki so bile potrebne za zagotovitev uveljavljanja doslednih demokratičnih principov ter za nemoteno svobodno pedagoško in znanstveno delo na naših univerzah. V povojnih letih, je dejal tovariš Križevič, so bila vložena tudi velika materialna sredstva za razvoj naših najvišjih učnih in znanstvenih zavodov in institutov, ustanovljena je bila vrsta

novih fakultet in oddelkov, kakor tudi izdana velika sredstva za pomoč študentom v obliki stipendij, graditve študentskih domov ipd.

Naš republiški zakon o univerzi sloni na načelih zveznega zakona in na izkušnjah zadnjih treh let. Naloga našega zakona je, da zagotovi čim boljše in čim bolj demokratično organizirano delo in razvoj našega najvišjega učnega in znanstvenega zavoda, ustrežno našim materialnim pogojem in potrebam.

Tovariš Križevič je poudaril, da so organi družbenega upravljanja na univerzi in fakultetah odigrali izredno pozitivno vlogo. Pomisleki, ki so se v začetku dokaj močno izražali, češ da bo trpela kvaliteta znanstvenega in pedagoškega dela, pa so se pokazali za povsem neutemeljene. Organi družbenega upravljanja celo omogočajo, da se univerzitetne in fakultetne uprave koncentrirajo predvsem na svoje področje na organizacijo znanstvenega in pedagoškega dela, kjer razbremenjujejo upravne organe skrbni za vse širše naloge družbenega značaja.

Tovariš Križevič je dejal, da je predloženi zakon v pretežni meri delo univerzitetnega sveta, predstavnikov univerze in organizacije študentov. Vprašanje dolžine študija in števila fakultet pa je reševala posebna komisija, ki jo je določil Izvršni svet iz predstavnikov univerzitetnega sveta, univerzitetne uprave in svojih članov.

NAJTEŽJE VPRASANJE — TRAJANJE ŠTUDIJA

Najtežje in najdaljnosežnejše vprašanje je vprašanje trajanja študija na posameznih fakultetah in oddelkih. Pokazalo se je, da tega vprašanja v samem zakonu ni moč dokončno rešiti. Ker je bistven element dolžine študija študijski načrt, bo prava stvar šele po potrditvi le-tega jasno, ali obstaja resnična potreba po daljšem študiju, kot ga predvideva sedanji zakonski okvir. Dokončna odločitev glede trajanja študija na posameznih fakultetah in oddelkih je torej prepustljena statutom fakultet in ljudski skupščini, ki te statute potrjuje.

Ze sedanji okviri, ki jih postavlja zakon, nalagajo odločno reševanje vseh problemov, ki podaljšujejo študij. To so predvsem preobsežni učni načrti in programi, ki so deloma že zastareli, nadalje izpitni režim, na-

(Dalje na 4. strani)

VREMENSKA NAPOVED

za soboto, 29. junija 1957
Pretežno jasno, čez dan rahlo povečana oblačnost. Temperature ponoči na Gorenjskem okoli 6, v Primorju 12, v ostalih predelih Slovenije med 9 in 13 stop. C. Najvišje dnevne temperature do 28 stop. C.

STANJE VREMENA
Področje visokega zračnega pritiska zajema zahodno in srednjo Evropo ter sega vse do Rusije. V vzhodnih delih prevladuje zračna masa proti našim krajem in s tem vzdržuje lepo vreme.

Poziv delovnim ljudem sveta

naj v korist miru store, kar je v njihovi moči, da bi čimprej prenehali s poizkusnimi eksplozijami jedrskega orožja

Delegati kongresa delavskih svetov so sprejeli naslednjo resolucijo o ustavitvi poizkusnih eksplozij jedrskega orožja:

Kongres delavskih svetov Jugoslavije izraža upravičeno zaskrbljenost zaradi nevarnosti, ki grozi človeštvu zaradi vse pogostejših poizkusov jedrskega orožja. Revolucionarna znanstvena pridobitev — ki je mogla in more nuditi nepričakovan polet razvoja proizvodnih sil, da bi olajšala in opešala življenje ljudi — grozi postati vir vsesplošnega uničenja.

Ko tolmačimo želje delovnih ljudi Jugoslavije, globoko vdanih miru in iskrenemu, trajnemu sodelovanju narodov, se pridružujemo glasovom, ki jih dvigajo ljudje na vseh straneh sveta v prilog ustavitve poizkusnih eksplozij jedrskega orožja. Sprejem teh zahtev bi bil zanesljiv znak popuščanja napetosti po svetu, zanesljiv glasnik mirnih odnosov med državami in narodi. Zato pozivamo delovne ljudi vsega sveta, zlasti pa delovne ljudi v državah, katerih vlade imajo jedrsko orožje, naj v korist miru store vse mogoče, da bi jedrske eksplozije čimprej prenehale biti vzrok bojazni milijonov ljudi. Pozivamo tudi znanstvene delavce sveta, naj se posvete delu za izkoriščanje jedrske energije v mirne namene, ker je tudi na njih velik del odgovornosti za nadaljnjo usodo človeštva.

Ko podpira deklaracijo Zvezne ljudske skupščine o ustavitvi poizkusov z jedrskim orožjem in vse druge korake, ki služijo temu mirnemu namenu, izraža kongres delavskih svetov Jugoslavije prepričanje, da bodo napredni ljudje sveta znali najti pot za odstranitev ovir k mirnemu sporazumevanju in znali odstraniti nevarnost, ki so jo jedrske eksplozije povzročile človeštvu.

RAZGOVORI V CENTRALNEM SVETU ZS JUGOSLAVIJE

Zbori proizvajalcev naj bi samostojneje obravnavali gospodarske probleme podjetij

Beograd, 28. jun. (Tanjug). Več tujih predstavnikov, ki so kot člani sindikalnih ali partijskih delegacij ter kot opazovalci in novinarji spremljali delo kongresa delavskih svetov, je danes obiskalo Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije. V dnevrem razgovoru so zastavili več vprašanj o problemih delavskega upravljanja in sindikatov, na katera je odgovarjal član Centralnega sveta ZSJ Ašer Deleon.

Tuji predstavniki so se najbolj zanimali za upostavitve posebnega foruma delavskih svetov in za vlogo sindikatov v delavskem upravljanju. Kar zadeva upostavitve posebnega foruma delavskih svetov, so prišli do sklepa, da ni potrebno, da bi upostavili posebno telo, ki bi bilo nekakšen vrhovni forum delavskih svetov, ker imajo delavski sveti v Jugoslaviji tudi vlogo politične organizacije neposrednih proizvajalcev, hkrati pa so sestavni del celotnega političnega sistema socialistične demokracije v naši deželi.

V Jugoslaviji imamo tudi vrsto drugih vertikalno povezanih forumov in organizacij neposrednih proizvajalcev, kakor so zbori proizvajalcev v okrajih, republikah in federaciji, dalje gospodarske zbornice in strokovna

zdrženja podjetij. V sklepih kongresa je izražena zahteva, da bi upostavili zbor proizvajalcev tudi po občinah in razširili njihove funkcije. Prav zbori proizvajalcev naj bi bolj samostojno obravnavali gospodarske probleme podjetij, vskladili njihove dejavnosti in bolj vplivali pri potrjevanju pravil, statotov in podobnih ukrepov podjetij.

Glede vloge sindikatov v delavskem upravljanju je predstavnik Centralnega sveta odgovoril, da ima sindikalna organizacija v Jugoslaviji gospodarske zaščitne in vzgojne funkcije. Sindikat ima tudi vlogo organizatorja množičnega nadzorstva nad organi upravljanja, kar ne pomeni, da ima pravico ali možnost, da bi razveljavil sklep delavskega sveta in podobno.

Na vprašanje o nekaterih

splošnih gospodarskih problemih je predstavnik Zveze sindikatov Ašer Deleon podal zgoščen pregled našega gospodarskega sistema in njegovega funkcioniranja.

Pri predsedniku Titu

Beograd, 28. jun. (Tanjug). — Predsednik republike Josip Broz Tito je danes ob 17. v Belem dvoru sprejel predstavnike sindikalnih in delavskih organizacij iz tujine ki so kot gostje prisostvovali prvemu kongresu delavskih svetov Jugoslavije.

Sprejema so se udeležili člani Izvršnega komiteja CK ZKJ Edvard Kardelj, Aleksander Ranković, Ivan Gošnjak, Svetozar Vukmanović, Djuro Salaj, Franc Leskovec in Petar Stambolić, člani Sekretariata Centralnega sveta ZSJ, državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović predsednik komisije za mednarodne zveze SZDLJ Veljko Vlahović, poročevalci na kongresu delavskih svetov in druge osebnosti.

Predsednik Tito se je nad tri ure zadržal s svojimi gosti v pri-

LJUBLJANČANI, POZOR!

Za zaključek I. slovenskega festivala telesne kulture bo

danes popoldne ob 17. uri parada

vseh udeležencev in organizacij po Erjavčevi, Prešernovi, Gosposvetski in Titovi ulici na Trg revolucije, kjer bo zborovanje.

Jutri ob 16. uri bo na stadionu ob Titovi cesti

glavni javni nastop

športnikov, pripadnikov društev »Partizan«, JLA in JVM. Meščani, udeležite se teh dveh najpomembnejših prireditvev letošnjega festivala telesne kulture.

PRVI SLOVENSKE FESTIVAL TELESNE KULTURE

Manifestacija enotnosti mladine

Predstavljamo sodelujoče organizacije:

ADA KRIVIC, PREDSEDNICA ZVEZE DRUŠTEV PRIJATELJEV MLADINE

»Festival bo pognal nove kali za splošno dejavnost naše mladine«

Predsednica Zveze društev prijateljev mladine ima nasploh nalogo, da skuša vključiti vse pionirje, to je v glavnem osnovno-

okvir in mora ustrezati interesom in sploh vsem potrebam in željam naših pionirjev, da izkoristijo svoj prosti čas za razvedrilo duha in telesa.

Naša Zveza stremi, da bi bi se vsa mladina ysestransko gradila in oblikovala tako na področju estetske, kulturno-prosvetne, politične kakor tudi seveda telesne vzgoje. Organizacija društev prijateljev mladine je še prav posebej zainteresirana za razvoj in razmah pionirske organizacije, katerega pa si ne moremo predstavljati brez najtesnejšega sodelovanja, pravzaprav vključevanja v telesno-vzgojne in njim sorodne organizacije. Prek teh najlaže izvajamo poglavito nalogo naše organizacije, ki sem jo pravkar omenila, saj dajejo telesna vadba, igre, izleti, taborjenja, letovanja, partizanski pohodi itd. najlepšo možnost za to.

Festival je naša organizacija sprejela z veseljem, saj ji je dal festival nove možnosti za čimširšo iniciativo. Kot rečeno, je bila naša glavna skrb, da se mladina, predvsem pionirji vključujejo v organizacije, ki sodelujejo na Festivalu in da v njih sodelujejo v svoje veselje in korist ter za splošen napredek. Tako bo razen tistih pionirjev, ki bodo prek raznih organizacij — športnih, »Partizana«, gasilcev, Ljudske tehnike itd. — prikazali svojo dejavnost, še okoli 2400 pionirjev sodelovalo v špalirju ob mimohodu parade.

Festival je edinstvena priložnost, da se vsaj nekaj tisočev naše mladine iz vse Slovenije zbere v enem kraju, skupaj sodeluje in si prizadeva za čimboljši uspeh te njene prireditve. To je tudi lepa priložnost, da se mladina med seboj spozna, izmenja med seboj svoje želje in misli, da skratka manifestira svojo enotnost. Predvsem zato je zadnji dan Festivala namenjen ogledu mesta, njegovih zgodovinskih in drugih znamenitosti, namenjen izletom v njegovo bližnje okolico, k spomenikom padlih borcev v NOB.

»Menim,« je poudarila ob zaključku tovaršica Ada Krivic, »da bo Festival obrodil lepe sadove tudi za našo organizacijo, ki bo nedvomno dobila nov pollet. Prepričana sem, da bodo pogonale nove kali oziroma da se bodo ob pomoči in ob iniciativi Društev prijateljev mladine telesnovzgojne in druge organizacije še bolj razrasle.«

Društva prijateljev mladine skrbijo za vsestransko zabavo naših pionirjev, ki pa je združena tudi s koristnim. O tem priča tudi posnetek mladih gasilcev.

STANE LAVRIC, SEKRETAR ŠPORTNE ZVEZE SLOVENIJE

»Priložnost spoznati nujnost skupnega in skladnega sodelovanja«

Prvi slovenski festival telesne kulture ni le velika manifestacija športnikov in telovadcev, ki naj skozi prireditve pokažejo delo v svojih organizacijah, pač pa tudi — in morda predvsem — izredna priložnost, da vse organizacije, ki jim je zaupana skrb in naloga vzgajati ter krepiti

predstavljata tudi oddolžitev družbi za skrb in zanimanje, ki ga ta kaže za vzgojo svojega mladega, duševno in telesno zdravega roda.

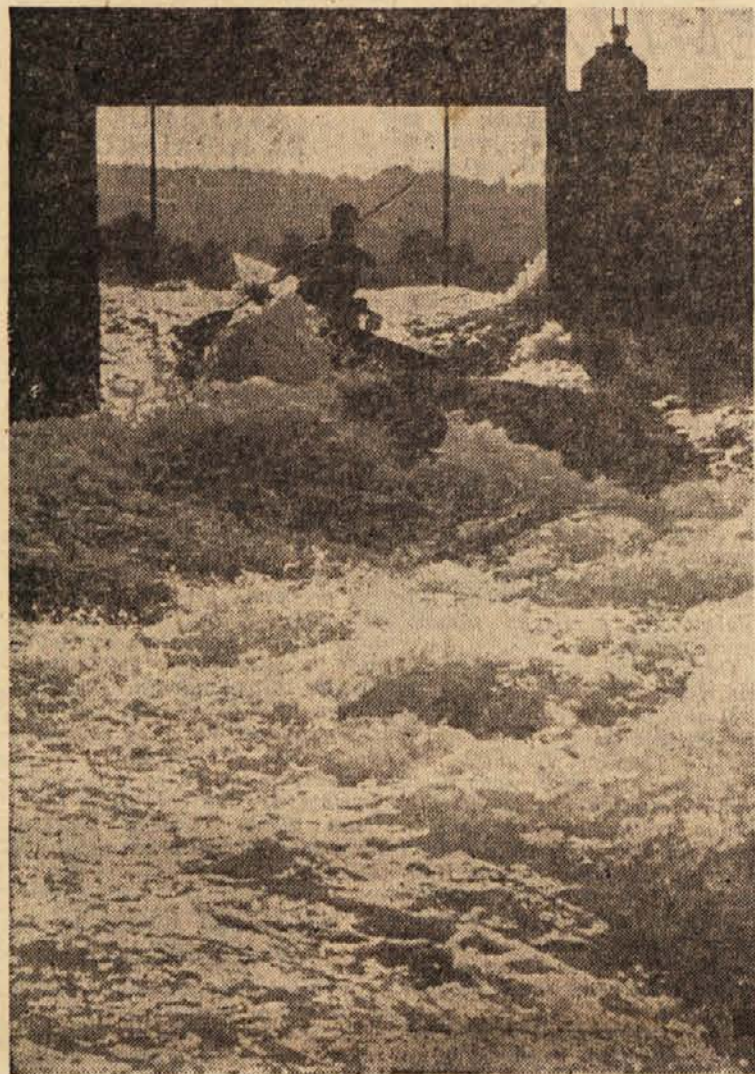
Ni slučaj, da je festival tako široko zajel in vzpodbudil prav mladino. Neobremenjena s predsodki minulosti, ki jih še sreč-

jemo v delu telesnovzgojnih organizacij, je v festivalu videla možnost, da sprostijo svoje sile in jih usmeri v prizadevanja, da se ostvarijo pogoji za zadovoljitev hotenih mladih ljudi v napredni družbi. Ni pretirana trditev, da so tako v pripravi kot v izvedbi festivala predvsem mladi ljudje bili najaktivnejši, kar je festivalu dalo posebno obelježje. Zato smo lahko prepričani, da bodo sadovi tega festivala živeli

Prodaja vstopnic, prospektov in znakov

za akademiji 29. junija ob 20.30 na letnem telovadišču Partizana — Narodni dom v Tivoliju in za glavni nastop 30. junija ob 18 na stadionu na Titovi cesti: Narodni dom, vsako popoldne: Dom Partizana na Taboru, vsako popoldne: »Punk« vs dan: trgovina Slovenija-sport, Ljubljana — Ajdovščina; kioski: na Ajdovščini in pred NA-MA.

tudi potem, ko bo festival končan. Ni dvoma, da je prav v tem izpolnjena osrednja misel Prvega slovenskega festivala telesne kulture.

Kajakaš na brzicah Save

kulture v Sloveniji na vprašanje, kakšna je bila naloga te organizacije ob pripravah za Festival, odgovorila takole: »Zveza društev

šolsko mladino od 7. do 15. leta v organizacije in društva, ki skrbijo za kakršnokoli vzgojno dejavnost. Ta dejavnost mora imeti najširši

Hrana in prenočišče za 19.000 udeležencev

Prostori telesnovzgojnih organizacij in sploh vseh, ki kakorkoli sodelujejo pri Festivalu telesne kulture, dajejo v teh dneh videz velikih delovnih štabov. Naročila, želje, ukazi se križajo vse vprek. Zlasti je živahno v provizorijih ob Likozarjevi ulici, kjer imata svoje prostore »Partizani« in Športna zveza. Eden izmed najbolj obleganih je teh-

nični sekretar Zveze »Partizani« Ivan Tomažič. Ko konča telefonske pogovore n. pr. s Ptujem, Gornjo Radgono itd., od koder mu naročajo, za koliko udeležencev naj odbor še pripravi hrano in prenočišča, že ga kličejo n. pr. iz Kopra ali Gorice.

Tovariš Tomažič nam je povedal, da so pripravili prenočišča in prehrano za 18.500 udeležencev festivala. Število le-teh bi bilo še večje, toda morali so ostati pri tem, ker za sedaj pač niso večje možnosti. Za prihodnji festival — je dejal — bomo skušali ustreči vsem družtvom.

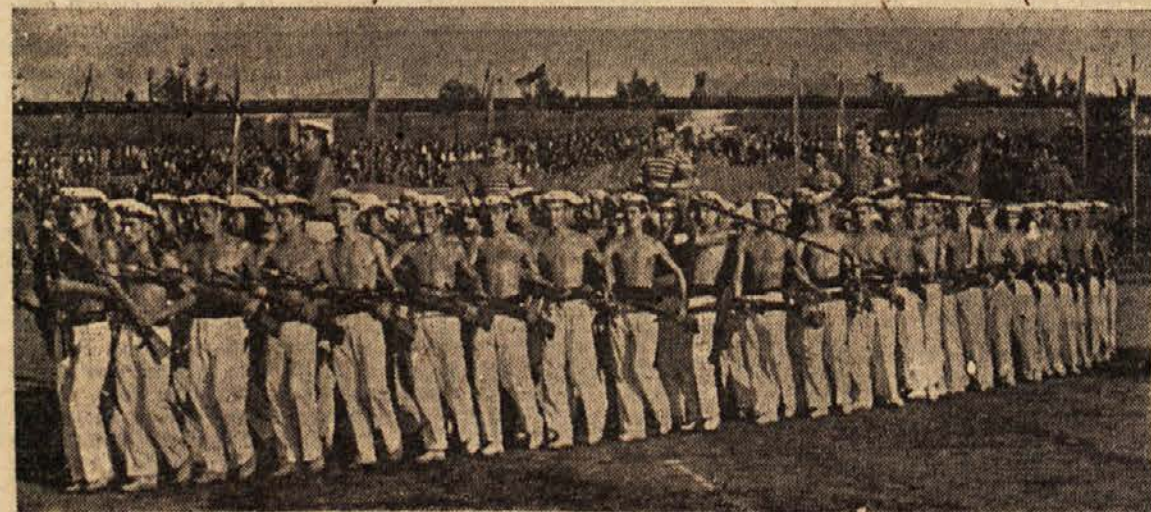
Vsega skupaj se bo festivala udeležilo okoli 25.000 pripadnikov 17-organizacij. Lepo število udeležencev prispeva k festivalu organizacija »Partizani«, ki ima vsega skupaj 54.000 članov.

Na vprašanje, ali bo hrana dovolj kvalitetna in kako jo bodo pripravljali, je tovaršič Tomažič izjavil: »Dnevni obrok hrane bo vseboval najmanj 3500 kalorij. Pomagala nam bo JLA s poljskimi kuhinjami.«

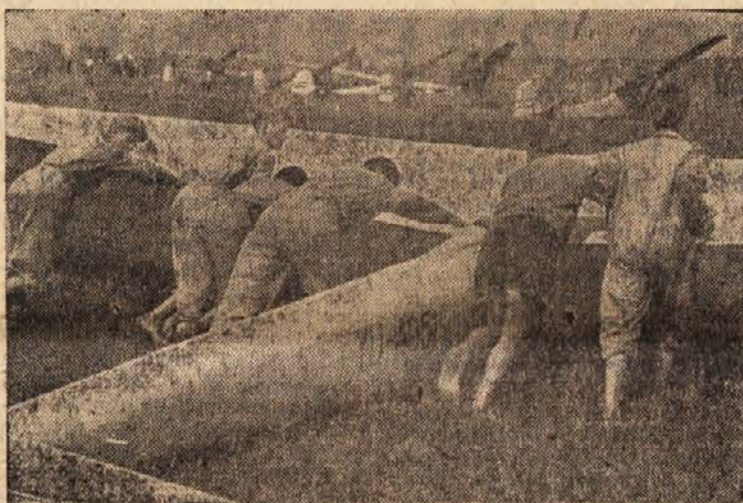
Tovariš Tomažič nam je še povedal, da bodo prvi udeleženci prišli v soboto med 11. in 13. uro z desetimi posebnimi vlaki, in sicer iz Celja, Kočevja, Kranja, Murske Sobote itd.

Sodelujejo še organizacije

- Civilna zaščita
- Jugoslovanska ljudska armada
- Jugoslovanska vojna mornarica
- Ljudska mladina Slovenije
- Ljudska milica
- Ljudska prosveta
- Ljudska tehnika
- Plesna zveza Slovenije
- Predvojaška vzgoja
- Združenje tabornikov
- Zveza za konjski šport
- Strelska zveza Slovenije

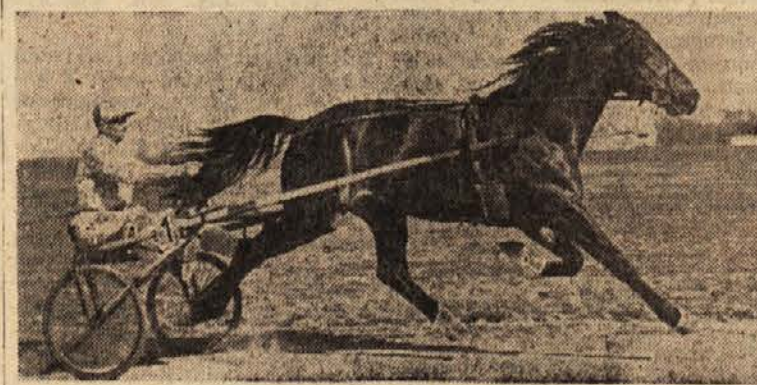

Pripadniki JLA in JVM bodo nastopili na jutrišnjem nastopu

Jadralni letalci pri delu na zemlji

mlade ljudi, spoznajo nujnost skupnega in skladnega delovanja. Celo več! Ta festival je hkrati izredna priložnost, da naši mladini odpre pogled v neizmeren bogastvo oblik, v katerih mlad človek lahko najde samega sebe in zadovolji potrebam svoje mladosti. To spoznanje mladine

V paradi bodo sodelovali dirkači s konji.

Gasilci pred Ajdovščino

Gasilci bodo preganjali rdečega petelina, seveda namišljenega, jutri depoldne pred Ajdovščino. Prikazali bodo razne načine gašenja in reševanja ljudi iz gorečih stavb, gledalci bodo lahko

videli najmodernejša sredstva v boju proti ognju itd. Gasilci (240 izbranih) bodo ponovili svoje vaje tudi v ponedeljek, danes pa jih bo 300 sodelovalo v paradi.

Na Gasilski zvezi Slovenije smo zvedeli, da je sedaj v naši republiki nad 70.000 prostovoljnih gasilcev, izmed katerih je 300 poklicnih, 150 poklicnih gasilcev pa je na okrajnih tajništvi za notranje zadeve.

Planinska zveza Slovenije

Slovenske planince, ki jih je 88 društev nad 35.000 bo v paradi zastopalo 76 članov: 40 uniformirani mladince, 10 alpinistov, 24 reševalcev, ki bodo meli s seboj reševalne naprave in 4 vodniki s psi.

Planinska zveza Slovenije je naših najmočnejših organizacij telesne kulture, ki skrbi za zdravo in koristno razvedrilo naših delovnih ljudi. Številni izleti v prelepe gorske kraje so marsikomu prijeten odhiti in izvir njih moči za nadaljnje delo.

Padalec na stadionu

Na telefonski številki 21-918 smo hitro dobili zaželeno podatke, saj jih ima tajnik Cedo Makole vedno pri roki. V 21 klubih, ki so po vsej Sloveniji, je nad 5300 ljubiteljev sinjega neba, posebno pa je razveseljivo, da je v vrstah LZS veliko število pionirjev-modelarjev. Eden izmed pomembnih uspehov zvez je tudi ta, da ima 980 njenih članov dovoljenje uprave civilnega letalstva kot motorni in jadralni piloti ter padalci. Sedindvajset motornih in 43 jadralnih letal lahko pristaja na desetih letališčih, ki jih upravljajo letalski klubi, in sicer v Murski Soboti, Ptuj, Celju, Mariboru, Ljubljani, Lescah, Boveu, Ajdovščini, Postojni, Novem mestu in Ribnici, medtem ko bo v kratkem, vsaj upajo, dograjeno letališče v Slovenjem Gradcu.

V paradi bo sodelovalo 150 članov, in sicer v zraku 23 motornih letal, na ljubljanskih ulicah pa bomo videli jadralno letalo »Jastreba«, motorno letalo »Janez« in na transportnih vozovih tri razstavljena jadralna letala tipa »Vaja«.

Letalska zveza Slovenije pripravlja še eno presenečenje: na glavnem nedeljskem nastopu na stadionu ob Titovi cesti bo pred začetkom pristal padalec, ki bo navzoče pozdravil v imenu LZS.

Brodarska zveza Slovenije

Divje vode in bela jadra so značilna za dejavnost Brodarske zveze Slovenije. Njeni člani premagujejo na gibčnih kajakih in kanujih divje brzice, z vitkimi jadricami pa križarijo po morju. Lani so imeli v svojih vrstah 1044 članov v 17 enotah, letos pa se je to število že zvišalo, saj so bila nedavno ustanovljena tri nova društva. Najpomembnejše letošnje naloge: zgraditi lasten dom v Kopru, mednarodna jadralna regata v Kopru, sodelovanje na svetovnem kajakaškem prvenstvu v Augsburgu (Zah. Nemčija) in državno prvenstvo v kajaku na mirnih vodah, ki bo v Mariboru.

V današnji paradi bodo brodarji sodelovali z 80 člani, ki bodo imeli s seboj kajak, kanu in jadralnico.

Taborjenje bo priletno

OKRAJNI ODBOR SZDL

PRIJEDOR IN BANJA LUKA

Obvestilo

ob veliki proslavi na Kozari (Mrakovici)

ki bo 4. julija 1957 v spomin na 15-letnico
ofenzive na KozariPozivamo vse preživlele udležence — borce s Kozare,
naj se udeležijo te proslave, ki bo imela naslednji
program:

- otvoritev novega doma na Mrakovici
- odkritje spominske plošče
- pregled preživelih borcev Kozare
- ljudsko zborovanje
- kulturno-umetniški in športni program.

ODBOR ZA PROSLAVO
NA KOZARI

2002

RUDNIKI PREMOGA »TITO« — BANOVICI

obveščajo vse delavce in uslužbence

podjetja, ki niso več v delovnem razmerju, imajo pa pravico
do deleža pri končni razdelitvi presežka plačnega sklada za
leto 1956, da se najkasneje v roku treh mesecev od dneva
objave tega poziva javijo podjetju ali pošljejo svoje točne
naslove zaradi uveljavljanja svojih pravic. V kolikor se v
določenem roku ne bi javili, izgube pravico do deleža pri
tej delitvi.

2066

JUGOSLOVANSKO REČNO BROJARSTVO — BEOGRAD
Birčaninova ulica 1, soba 324

proda

iz svojih osnovnih sredstev:

- kamion znamke »SPA«, nosilnost 1,5 tone, pokvarjen
- motorni tricikel znamke »Blancet«, pokvarjen
- motorno kolo znamke »Sax«, 98 cm, pokvarjen
- osebni avtomobil znamke »Cadillac«, moder, 1949, v odlič-
nem stanju
- 10 ladijskih parnih kotlov z armaturo, ogrevalno površino od
94 do 115 m², z delovnim pritiskom od 6–8 atmosfer
- 4 ladijske motorje, od tega:
dva znamke »Fiat«, jakost 420 KS, v dobrem stanju
- enega znamke »Korting«, jakost 85 KS, 600 O/min, s
sklopko, 4-cilindrski, 4-taktni, z vsemi deli
- enega znamke »Gandz«, jakost 165 KS s 1200 O/min,
z 8 cilindri, 4-taktni s sklopko, reduktor 1200/600 z osjo
in dvema steklenicama za vodo
- 6 odpisanih vlačilnih čolnov za kasacijo
- 4 ladijska korita za kasacijo

RAZLIČNI RABLJENI INVENTARSKI PREDMETI:

- ladijska pocinkana jeklena vrv Ø 18 in 26 mm
- kalibrirane verige, debelina členov od 16 do 30 mm
- različne signalne svetilke (morska sidra), lesene in železne
postelje (vlačilni čolni), strojno orodje in drugo

RAZLIČEN ODPISAN MATERIAL:

- staro železo, stara guma, tekstilni odpadki, svinjske ščetine,
morska trava, stara posoda, lesena vrata in okna, različna
stojala, konopljen vrv, različne cevi in drugo

Za vsa podrobna pojasnila se obrnite pisмено na zgornji
naslov ali na telefon 28-938 in 29-624.

1917

Vojna pošta 7788/I Meljine

(BOKA KOTORSKA)

razpisuje

ustno javno licitacijo

za generalni remont

28 različnih strojev (stružnic, rezkalnih strojev,
brusilnih in skobeljnih strojev ter drugih) za
proračunsko vsoto približno 8.500.000 dinTehnične podatke in specifikacije del lahko dobite
na zahtevo pisмено ali ustno pri tej vojni pošti, oziro-
ma s pregledom strojev v skladišču vsak dan od 7.
do 12. ure.Licitacija bo v pisarni te vojne pošte 15. julija 1957.
Začetek licitiranja bo ob 8. uri.Kavcijo v višini 2 % proračunskega zneska položite
pri Narodni banki v garantnem pismu.Iz pisarne Vojne pošte 7788/I
Meljine

2080

Vodna skupnost Koper

(POSTNI PREDAL 84)

sprejme v službo:

več inženirjev in tehnikov

s pooblastilom za samostojno vodstvo hidro-
gradenj

gradbenega tehnika-kalkulanta

za nizke gradnje

diplomiranega pravnika

za urejanje zemljiških lastninskih odnosov i. dr.

administratorja

s srednješolsko izobrazbo za razna splošna admi-
nistrativna dela

stenodaktilografino

daktilografino

Ponudbe z navedbo potrebnih podatkov je treba poslati
do 15. julija 1957.

2169

TOBAČNA TOVARNA V LJUBLJANI

prireja

skupno s Trgovskim podjetjem »TOBAK«, Ljubljana,
v torek, 2. julija 1957 prvo

DEGUSTACIJO CIGARET

MORAVA in ZETA

Poskusno kajenje bo prepuščeno širokemu krogu ka-
dincev, ki naj s svojim mnenjem pripomorejo tovarni
k izboljšanju kvalitete njenih izdelkov.

Posebna vabila so razposlana.

2153

TE DNI BO IZŠLA

NOVA ŠTEVILKA ČASOPISA

KOMUNA

posvečena skupščini Stalne konfe-
rence mest Jugoslavije v Zagrebu

IZ VSEBINE:

dr. Marijan Dermastia: »Materialne
osnove mestnih komun«Edvard Kardelj: »Samofinansiranje
komun« (stanovanjske skupnosti)

Milutin Baltić: »Preskrba mest«

dr. Marijan Breclj: »Nekatera vpra-
šanja v zvezi s preskrbo mest«Junij 1957
Štev. 3

2007

Ostale rubrike: Razprava na zagrebški
skupščini Stalne konference mest o ma-
terialnih osnovah mestnih komun, sta-
novanjskih skupnostih in preskrbi mest
— zaključki in sklepi zagrebske skup-
ščine — novi organi Stalne konferenceFAKULTETNI SVET EKONOMSKE FAKULTETE
V SARAJEVUrazpisuje na temelju člena 116 in 118 zakona o univerzi v
Sarajevu

natečaj

za izbiro predavateljev in fakultetnih sodelavcev

I. Za stalne oziroma honorarne univerzitetne predavatelje za
predmete:

1. ekonomska politika FLRJ — splošni del
2. ekonomska politika FLRJ — področje kmetijstva
in gozdarstva
3. ekonomska geografija
4. tehnologija z blagovnanstvom
5. gospodarska matematika

II. Za stalne fakultetne sodelavce — asistente za predmete:

1. politična ekonomija (2 asistenta)
2. ekonomska politika FLRJ
3. ekonomska geografija
4. osnove družbenih znanosti
5. statistika
6. tehnologija z blagovnanstvom

III. Za stalne fakultetne sodelavce — predavatelje tujih jezi-
kov za predmete:

1. angleški jezik
2. ruski jezik

Prijava za natečaj vložite pri Sekretariatu ekonomske
fakultete v Sarajevu, Obala 7-III. Rok za vlaganje prijav za
sodelavce je 30 dni od objave natečaja, za predavatelje pa
15. oktober 1957.Prijava priložite življenjepis, podatke o dosedanjem delu
in službovanju, znanstvenih in strokovnih delih. Za mesta,
ki ne bi bila takoj izpopolnjena, ostane natečaj odprt do
konca tega leta.

Ekonomska fakulteta Sarajevo št. 1206/57

2005

ELEKTRO-KOPER, KOPER

sprejme takoj v službo:

kvalificirane elektro-monterje

polkvalificirane delavce elektro-stroke

nekvalificirane delavce

ki imajo veselje do elektro-stroke in niso starejši
od 26 let

Plača po tarifnem pravilniku

Ponudbe z dosedanjim opisom dela poslati na upravo podjetja
2171

»Hidromontaža« Maribor

sprejme v službo

večje število strojnih
ključavničarjev-monterjev

za delo v delavnici in na terenu

V poštov pridejo predvsem delavci, ki imajo v
Mariboru stanovanje.Plača po tarifnem pravilniku, na terenu je teren-
ski dodatek.Prosimo, da zainteresirani vložijo pismene prošnje
na upravo podjetja HIDROMONTAŽE, MARIBOR, Go-
spodarska cesta 88, ali pa se osebno zglasijo v perso-
nalnem oddelku podjetja.

M-264

Osebni avtomobil znamke Opel-Kapitan

5-sedežni — v brezhibnem stanju — ohranjen kakor nov,
proda za gotovino podjetje »RUDNIK«, BEOGRAD, Bule-
var Revolucije 44, telefon 33-402-5. — Avtomobil si lahko
ogledate v Beogradu

2167

SPOROČILO

o rezultatih natečaja

za idejni osnutek posloplja okrajnega in občin-
skega ljudskega odbora Pančevo

I. NAGRAJENA DELA:

A. Prvo in drugo nagrado v skupnem znesku 1.200.000 din
si dele deli pod gesli:

19247 — 600.000 din

avtorji: Ines Medanić, Ivan Filipčić, Nikola Filipović
(vsi študenti arhitekture iz Zagreba)

maketa: ing. Raul Melinčević

22212 — 600.000 din

avtorji: arh. Kazimir Ostrogović, arh. Božica Ostro-
gović (iz Zagreba)B. Tretja nagrada 350.000 din je podeljena delu pod ge-
slom 61500

avtorja: arh. Ivo Novak, arh. Josip Hitil (iz Zagreba)

C. Tretjo in četrto nagrado v skupnem znesku 450.000
din si delita deli pod gesli

11977 — 225.000 din

avtorji: arh. Zoya Dumendžić, arh. Selimir Dumen-
džić; fotografija: Movrin; maketa: Tkalić (vsi iz
Zagreba)

13157 — 225.000 din

avtorji: arh. Dragutin Kunc, arh. Ivanović-Kunc
Mirjana

II. ODKUPLJENA DELA:

D. Prvi odkup v višini 150.000 din delo pod geslom 33222
avtorja: Risto Šekerinski, arh. Desanka Šekerinski
(iz Novega Sada)E. Drugi in tretji odkup v skupnem znesku 200.000 din
si delita deli pod gesli

11056 — 100.000 din

avtorji: Stojan Maksimović Jovan Mišković, (absol-
venta arhitekture); sodelavca: Branka Radovanović,
Radmila Ignjatijević (študentki arhitekture — vsi
iz Beograda)

202 — 100.000 din

avtor: arh. Grozdan Knežević; sodelavci: arh. Vje-
koslav Burić, arh. Vari Knežević Eli, arh. Jukić
Janson Milena, teh. Rade Živković (vsi iz Zagreba)F. Četrti, peti in šesti odkup v skupnem znesku 150.000
din si dele dela pod gesli:

24116 — 50.000 din

avtor: arh. Milan Mitrović (iz Beograda)

50514 — 50.000 din

avtorji: Leonid Lenarčić, Milosav Mitić, Mihailo
Čanak (absolventi arhitekture iz Beograda)

17771 — 50.000 din

avtor: arh. Djordje Stefanović (iz Beograda)

2078

Od udomaćenega šimpanza se je Odongo naučil, kako je treba ravnati z opicami

»ODONGO« film o lovu in ljubezni v pragozdu

Ceprav obstoji in se razvija film že vse naše stoletje in so ustvarjalci skušali doslej obdelati na filmskem platnu najrazličnejše zgodbe, so se le redkokdaj lotevali pravih »živalskih« tem, se pravi, opisov življenja v pragozdu. Sicer pa je v divjini nasploh in v džungli še posebej težko snemati filme — pri tem seve ne mislimo na različne tarzanske, v ateljejskih posnete zgodbe — ker so nevaženi ljudje izpostavljeni najrazličnejšim nevarnostim, saj se nenadoma znajdejo na primer med čredo divjih bivolov, slonov ali orangutanov.

Z »Odongo« je režiser John Gilling popeljal gledalca na farmo zverjadi Mac Donalda Careya, ki redi celo vrsto divjih živali in z njimi zalaga mnoge živalske vrtove po svetu. Na njegovi farmi služi mladi Odongo, ki trpi,

ker se vsak dan giblje med ujetimi živalmi. — Ob prihodu veterinarke Rhonde Fleming na farmo se sproži vrsta dogodkov, med njimi pa prav gotovo najpomembnejši vtis tisti z lova na veliko divjad. Rhonda Fleming zbudi s svojim junaškim vedenjem občudovanje vseh na farmi in seve tudi ljubezen Mac Donalda Careya, najbolj pa se na lovu izkaže mali Odongo, ki dobi za nagrado živega slončka.

Posnetke za ta film so napravili v osrčju Kenije, kakih 250 km severno od glavnega mesta Nairobi, in v pokrajini, ki je zaradi pogostih nallivov in hudo-

urnikov težko dostopna. Scenerijo so dvakrat razdrli razdraženi sloni in potem še nosorogi. Snemalci in tehniki so opravili dokaj naporno delo, vendar vse kaže, da bodo številni gledalci po svetu znali ceniti njihov trud, pravi angleški poročevalec o zaključku snemanja »Odonga«.

»POMLADNA VRNITEV«

Ameriški režiser Springsteen je posnel barvni film »Pomladna vrnitev«. To je zgodba z Divjega zahoda o zapitem farmarju, ki izgine v kaj čudnih okoliščinah ter pusti ženo in dvoje otrok. Na pomlad pa se vrne in zatrjuje, da bo začel novo življenje. — Ceprav je film neke vrste indijanarica, v njej ni indijancev in streljanja, marveč prikaz različnih slabostim vdanega človeka, ki si skuša priboriti osebno srečo.

»Ples prekleth« je naslov filma, ki ga je začel znani ameriški igralec Marlon Brando v režiji Edvarda Dmytryčka pred kratkim snemati v Parizu. Posnetek kaže glavnega igralca v družbi prijateljev na vrtu pariške okrepčevalnice

Tihotapcem na sledi

- Tihotapci mamili so razpredli svoje mreže tako rekoč po vsem svetu, zato so se državne policijske organizacije združile v skupno ustanovo, ki zbira podatke o tihotapcih in jih posreduje hkrati z naročilom, da je treba to ali ono »eleganco« spraviti pod ključ. Tudi tihotapci imajo v svojih vrstah prebrisane ljudi, ki na vse načine skušajo ošlepariti zasledovalce, hkrati pa dobivajo od svojih bogatih gospodarjev denarno podporo.

Pri tihotapljenju mamili gangsterji, ki jim preti nevarnost, da jih bodo izsledili, ne izbirajo sredstev in načinov, samo da uidejo zasledovalcem. Na njihovi poti so obležale že mnoge žrtve, boj med tihotapci in policijo je ena sama veriga nenavadnih zapletljajev in pustolovščin. Eno takih zgodb pripoveduje film »Mednarodna policija«, ki ga je v cinemaskopski tehniki režiral John Gilling, v glavnih vlogah pa so nastopili Anita Ekberg, Trevor Howard in Victor Mature.

Trevorja Howarda v vlogi mednarodnega tihotapca zasleduje policijski inšpektor Victor Mature, Anita Ekberg pa proti

lastni volji postane tihotapčeva sodelavka. Vrstijo se napeti prizori, strelji in umori, zgodba se

seli iz New Yorka v London ter dalje v Lisbono, Napoli, Rim in Atene, nazadnje pa se zaključí v izhodiščnem mestu.

Francoski kritik je zapisal o glavnih igralcih, da Anita Ekberg ni še nikoli nastopila v tako skrivnostni, Victor Mature v tako herkulski in Trevor Howard v tako satanski vlogi kot prav v tej kriminaliki. Victor Mature ne za-

Anita Ekberg in Trevor Howard v »Mednarodni policiji«

NI PROSTORA ZA DIVJAD

Raziskovalec dr. Grzimek je pripravil dokumentarni film o nesmiselnem uničevanju afriških živali, ki so se zadnje čase ohranile v glavnem le še v redkih rezervatih. Film izzveni kot raziskovalčeva obtožba brezvestnih ljudi, ki iz gole radovednosti in zaradi senzacije pobijajo z avtomatičnimi puškami izumirajoče divje živali.

sleduje tihotapca samo zaradi mamili, marveč tudi zato, ker je ta ubil njegovo sestro. S tem so dali ustvarjalci filmski zgodbi nekakšno »osebno noto«, je zapisal francoski ocenjevalec »Mednarodne policije«.

V Parizu so imeli pred dnevi zanimiv filmski dogodek: pokazali so izvirke iz treh različnih filmov, posnetih po znanem Flaubertovem romanu »Gospa Bovary«, in sicer najprej hollywoodski film z Jennifer Jones, potem Renoirjev film z Valentino Tessier in nazadnje na filmski trak posneto televizijsko dramo z Luce Feyrer v naslovni vlogi (slika)

GRENKA ŽETEV

Po vzorcu italijanskega »Grenkega riža« so skušali Nemci v Münchenskih ateljejskih pripraviti dober film o »Grenkem hmelju«. Po vsej sili so hoteli poudariti močno socialno noto, zato nastopa posestnik v jahalnih škornjih, njegova žena se vozi z limuzino, množica sezonskih delavcev pa hlapčuje v hmeljevih nasadih. V zgodbo je vpletena drama begunca in kriminal z dvema mrličema. Film ocenjujejo kot slabo kopijo italijanske umetnine.

WILLIAM HOLDEN PRI SLONIH

Pred kratkim so na Ceylonu zaključili zunanje prizore za barvni film »Most na reki Kwai«, ki je v njem nastopil v glavni vlogi William Holden. Med snemanjem se je ta hollywoodski igralec še posebno sprijaznil s triletnim slončkom, ki se je naučil razne umetnje in nikakor ni hotel nastopiti v »divji« vlogi. Film prikazuje v glavnem eksotično zgodbo o belem človeku v tropski pokrajini.

Leopardova

ROLAND BERRY

SAPA

V temni, soparni noči ni bilo čuti niti sapice. Od Temze je zaudarjalo po ribah, neprijetni vonj se je mešal s trohno in vlagi, ki je vela iz umazanih ladjedeln in rečnih pristanišč. V bližini skladišč je dišalo po preperlem zidovju in po bencinskih plinih, ki so se zagrizli v stene podnevi, ko je vozilo po cesti na stotine tovornjakov. Daleč vsakebi so mežikale električne žarnice in plinske luči, toplo juljsko nebo se je poveznilo nizko nad veliko mesto. Nikjer ni bilo zvezde. Kdaj pa kdaj je švignila čez tiho, dolgo cesto podgana in se izgubila v črnem skladišču.

Ko je prekljasti nočni stražar zavlil na svojem rednem obhodu v umazano Picus Lane, so njegovi prsti tesneje oprijeli gumijevko. Trdo so udarjali njegovi škornji po tlaku, pazljivo se je oziral v temne kotičke ob številnih vratih v skladišča, pa ni nikjer opazil žive duše.

Stražar Herbert Blake je pogledal na zapestno uro. Svetilkojoči se kazalci so mu dali vedeti, da bo trajal njegov obhod še dobre pol ure.

Iz teme se je začela risati pokrita čakalnica cestne železnice. Ni bila razsvetljena, čeprav so tako zahtevali predpisi. Najbrž je kak parček odvil žarnico, je pomislil Blake in se nasmehnil. Stopil je bliže in potegnil iz žepa baterijo, da

bi ugotovil, zakaj je v čakalnici tema. Zarnice pa ni bilo. Počasi je zasukal baterijo nad vhodna vrata in si zapisal številko čakalnice v zvezek, da bi kasneje sestavil prijavo.

Ze je hotel dalje, pa ga je zadržalo pasje renčanje. Stisnil je gumijevko in spet prižgal žepno baterijo. Počasi je drsel okrogli pramen svetlobe po tleh. Stražar ni videl psa, zato pa je čedalje jasneje slišal njegovo renčanje. Z lučjo v rokah je previdno stopil okoli čakalnice.

Tisti trenutek je stražarja Blaka kar vrglo nazaj. Srce je začutil neke v grlu, zakaj pramen njegove žepne baterije se je samo mimogrede odbil v oči renčajočega psa, nato pa se je ustavil na iztegnjenem človeškem truplu, ki je ležalo sredi mlake krvi. Pes, mršav, štrnast mešanec je bil, je renčaje lizal kri.

Blake se je s silo zbral. Njegova gumijevka je šinila visoko, nato pa je z vso silo udarila po pasji glavi. Sčene je zacvililo in padlo, nato pa je bilo vse tiho.

Tišino soparne noči je pretrgal oster žvižg policijske piščali. Stražar Blake se je razkoračil, čeprav so mu drgetala kolena. Se enkrat je zažvižgal in potem še tretjič, preden so se začeli bližati trdi koraki policijskih škornjev.

»Sem, sem k meni, kolega!« je hripavo zavpil. »Kaj pa je?« je lovil sapo stražnik, ki je moral preteči nekaj sto metrov.

»Ta pes je žrl človeka,« je razložil Blake. »Po glavi sem ga. Tu ostani, kolega, moram na postajo.«

»Saj lahko telefoniraš,« je odvrnil drugi stražnik. »V čakalnici je prav gotovo telefonska celica. Kaj... Oh, prekleto! Omahnili je nazaj in izpuštil iz rok žepno svetilko, ki je obsijala grozni prostor. Umaknil se je dva koraka, potem

pa je privlekel iz žepa robc in si obrisal pot, ki mu je v trenutku stopil na čelo.

Stražnik Blake se je vrnil iz telefonske celice. »Tako bodi tu,« je povedal. »Ali si ga videl? Ob pogledu na tako reč se človeku zatakne v grlu, kaj?«

»Ali si pomislil, da je mogoče še živ?«

Blake je odkimal. »Na nič nisem pomislil, samo sčene sem ubil.« Pri tem ga je kar treslo od gnusa. »Ne more biti živ. Pes se je motovil okoli njega in ga grabil za grlo. Mlake krvi je prevelika, da bi lahko še živel. — Tak poklic, prekleto! Greš lepo mirno po svojem rajonu in misliš na jutrišnji dan, ko boš prost, pa nenadoma naletiš na tole. Rečem ti, kolega, to je...«

Blake je umolknil, stekel na cesto in začel vihteti žepno baterijo. Na onem koncu ceste se je oglasila sirena policijskega voza. Rdeče luči so grizele v temo in se naglo bližale. Zaškrpale so zavore, voz se je ustavil tik pred Blakom.

Uniformirana stražnika sta skočila z avtomobilskih stopnic, trije možje v civilu so izstopili. Stražnik Blake je poročal kar se da naglo, vmes pa mu je pohajala sapa.

»Ali ste se ga dotaknili?«

Blake je odkimal. »Ne, niti s prstom ne... Nima smisla, inšpektor, ničesar ne boste videli, tam zadaj je tema kot v rogu. Morda bi uperili žaromete...«

Inšpektor Reading je dal vozniku primeren napotek. Voz se je pomaknil na sredo ceste in se postavil počez. Sofer je prižgal velike žaromete, ki so vrgli široke snope bele luči na tesni prostor za tramvajsko čakalnico.

»Tri sto kosmatih!« je uslo inšpektorju. »Ostanite vsi tu, da ne bo vaših sledov tam okoli!«

Zaman brskate po spominu. Na svetu ni ne filmskega igralca ne režiserja s tem imenom. Günther Groll je samo filmski kritik, in sicer eden najboljših ne le v Nemčiji, marveč na svetu. S tem poklicem se je začel ukvarjati šele po drugi svetovni vojni, iz »katere se je vrnil kot devetdesetodstotni invalid. Pred vojno je študiral in se priložnostno ukvarjal z novinarstvom.

Ceprav torej Günther Groll

piše filmske kritike komaj slabih dvanajst let, so njegove ocene v Nemčiji odločilne za umetniški uspeh katerega filma. Njegov slog je zelo značilen. Piše kratko, celo kritiko razdeli v deset ali še več miniaturnih poglavij in s pravo nemško natančnostjo analizira napake. Nekateri zlobneži trdijo, da je njegovo pisanje dokaj pikro, tu in tam celo zafkljivo, nihče pa mu še ni očital, da je pristranski ali zlonameren. Da bi si naši bralci ustvarili vsaj približno predstavo o njegovem pisanju, jim posredujemo odlomke iz njegove ocene nemškega filma »Voznik Henschel«, ki ga je Josef von Baky posnel po istoimenski Hauptmannovi drami. Naslov te ocene je: Voznik Henschel — lahko spremenjen.

»Določene spremembe,« tako je izjavil Josef von Baky, režiser barvnega filma »Voznik Henschel«, določene spremembe smo si seveda pri filmski realizaciji Hauptmannove drame dovolili, toda napravili nismo nič takega, česar ne bi storil tudi Gerhart Hauptmann, če bi živel. Od kod to ve? (No, nee, nee, bi rekel voznik Henschel.)

Za razliko od gospoda von Bakyja sicer ne vem, kaj bi Gerhart Hauptmann danes storil, nekaj pa vem skoraj gotovo: »domovinskega« filma, vrhu tega še avstrijskega, gotovo ne bi napravil.

S Hauptmannom ni mogoče početi vsega, kar se komu poljubi. Iz Shakespeara so napravili »Kiss me, Kate« (Poljubi me, Katica). Dobro, to je musical. Tako daleč pri »Vozniku Henschelu« seveda nismo šli. Toda kdo ve, kje se bo končala serija Hauptmannovih filmov. Po »Podganah« in »Pred sončnim zahodom« je to že tretji film in četrti. »Rose Bernd«, je na poti. »Podgane« v mrzli vojni... »Voznik Henschel« na Tirolskem... Kaj še vse bo? Če že snemajo filme po Hauptmannovih dramah, bi mimo glavnih vlog morali posvetiti pozornost tudi Gerhardu Hauptmannu.

Filmske kritike Güntherja Grolla imajo tudi literarno vrednost, saj sta doslej izšli že dve knjigi njegovih izbranih filmskih ocen, prva pod naslovom »Filmski čar«, druga pa »Svetloba in senca«.

Filmski DROBIŽ

»Plasni svet ob veliki rekli se imenuje film, ki ga snema osem dežel o krajih in prebivalcih ob Donavi.

Robert Mitchum in Curd Jürgens bosta prevzela glavni vlogi v ameriškem cinemaskopskem filmu »Dvojbo na Atlantiku« ki ga bodo v kratkem začeli snemati na Havajih.

Med 3500 francoskimi rekruti je bilo 23 odstotkov tih, ki so označili Goethejevega »Faustar za ameriški« boksarski film. Nad 80 odstotkov rekrutov ni še ničesar ališalo o Goetheju, 11 odstotkov pa jih je trdilo, da so je Grace Kelly poročila s Farukom.

Bostonske simfonike, najbolj ameriški orkester, je na dobrodelni predstavi dirigiral znani komik Danny Kay. Bilo je baše tako zabavno, da so poslušalci še po predstavi dajali prostovoljne prispevke.

V prvem samostojnem filmu Burt Lancastera »Prva ljubezen bosta prvi nastopili skupaj Katherine in Audrey Hepburn.

Anna Magnani, ki nastopa v »Obsedenosti«, se pogaja s Tennesseejem Williamsom o snemanju »Orfeja«.

Jean Simmons in Gregory Peck sta soigralca v »Veliki deželci. Ona je študentka, on pa sin bogatega lastnika ladjedelnice.

Švedska igralka May Britt bo v Rimu nastopila z Marlonom Brandom in Montgomeryjem Clifftom v filmu »Mladi levi«.

Angleži namreč posneti na filmski trak življenjske peške in igralki Gertrudi Lawrence, ki jo bo upodobil Doris Day.

Walt Disney je najel Jeroma Courtlanda za glavnega igralca v filmu »Saga o Andy Burnette. To bo indijanarica iz leta 1820.

Carol Reed, ki bo režiral film po Somersetu Maughamu odrakom delu »Rožnata Julija«, je ponudil glavno vlogo Ingrid Bergmanovi, ki si jo odgovorila.

Maria Felix je podpisala s Hollywoodom novo filmsko pogodbo za tri leta. Ni še znano, katere vloge ji bodo ponudili.